

UCHWAŁA NR 37/1749/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 15 stycznia 2025 r.

**w sprawie ustalenia "Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy
o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025"**

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), uchwala się, co następuje:

§ 1. Ustala się „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Panu Dariuszowi Kurzawie – Członkowi Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr 37/1749/25
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 15 stycznia 2025 r.

**Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt
w województwie kujawsko-pomorskim
na rok 2025**

I. Wstęp

Ustawodawca w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) postanowił, że zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Wobec powyższego opracowano „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025”. Głównym celem sporządzenia przedmiotowego programu jest poprawa warunków utrzymania zwierząt gospodarskich na terenie województwa kujawsko-pomorskiego oraz ograniczenie zjawiska niehumanitarnego traktowania zwierząt. Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników województwa kujawsko-pomorskiego na rok 2025 to kompleksowy plan działań mający na celu edukację, zwiększenie świadomości oraz wspieranie dobrych praktyk w hodowli zwierząt. Propagowana wiedza na temat aktualnych przepisów dotyczących ochrony zwierząt dotyczyć będzie zagadnień w zakresie postępowania, utrzymywania zwierząt (dobrostanu), transportu, uboju i uśmiercania zwierząt oraz zabiegów na zwierzętach. Realizacja działań przewidzianych w programie przyczyni się do podniesienia standardów dobrostanu zwierząt i poprawy jakości życia zwierząt hodowlanych oraz domowych w regionie. Program ten będzie wykonywany zgodnie z zapisami ww. ustawy przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

II. Charakterystyka rolnictwa w województwie kujawsko-pomorskim

Województwo kujawsko-pomorskie charakteryzuje się stosunkowo dobrymi warunkami rozwoju rolnictwa wynikającymi zarówno z uwarunkowań przyrodniczych, jak i społecznych. Rolnictwo w województwie kujawsko-pomorskim charakteryzuje się wysokim poziomem intensyfikacji rolnictwa oraz różnorodnością w strukturze produkcji i jest ważną dziedziną gospodarki, należy do najbardziej rozwiniętych i efektywnych w kraju. Powierzchnia ogólna województwa wynosi 17 971 km², co stanowi 5,7 % powierzchni Polski. Województwo nasze zamieszkuje 1 996 tys. osób tj. 5,3% mieszkańców kraju (stan na 31.12.2023 r.). Na wsi mieszka 41,4% ludności województwa (2020 r.). W województwie występuje duże zróżnicowanie gleb, przeważają gleby brunatne i bielcowe wytworzone z piasków i gliny. Czarne ziemie występują na Kujawach, mady w dolinie Wisły, a gleby bagienne w dolinie Noteci.

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 województwo kujawsko-pomorskie zajmuje piąte miejsce pod względem wartości globalnej produkcji rolniczej (czwarte miejsce w produkcji roślinnej, piąte w produkcji zwierzęcej). W województwie kujawsko-pomorskim było 59,6 tys. gospodarstw rolnych zajmujących powierzchnię 1136,8 tys. ha (2020 r.). Pod względem powierzchni upraw oraz wielkości zbiorów wielu płodów rolnych oraz pod względem pogłowia zwierząt hodowlanych województwo kujawsko-pomorskie zajmuje czołowe miejsca w kraju.

Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej w regionie jest hodowla trzody chlewnej, co wynika z kilku kluczowych czynników:

Warunki glebowe i klimatyczne: region dysponuje urodzajnymi glebami, które sprzyjają uprawie zbóż i roślin paszowych, takich jak kukurydza czy lucerna. To pozwala na lokalną produkcję wysokiej jakości pasz, co obniża koszty hodowli.

Nowoczesne technologie: ферmy w regionie często wykorzystują zaawansowane technologie w zakresie żywienia, zarządzania stadem oraz ochrony środowiska. Automatyzacja procesów, systemy monitorowania zdrowia zwierząt oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie odprowadzania odpadów sprzyjają wydajności i ekologii.

Tradycja i specjalizacja: kujawsko-pomorskie ma długą tradycję w hodowli trzody chlewnej. Wieloletnie doświadczenie hodowców oraz wsparcie instytucji rolniczych w regionie przyczyniają się do stałego rozwoju sektora.

Wsparcie i infrastruktura: region oferuje rozbudowaną infrastrukturę wspierającą rolnictwo, w tym dostęp do rynków zbytu, laboratoriów badawczych i ośrodków doradczych.

Hodowla trzody chlewnej w kujawsko-pomorskim jest nie tylko ważnym elementem lokalnej gospodarki, ale również odgrywa istotną rolę w krajowym przemyśle mięsnym, dostarczając wysokiej jakości surowce na rynek krajowy i międzynarodowy.

W 2022 r. pogłowie świń w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 1 000 tys. szt., stanowiło 10,4% krajowego pogłowia. Uplasowało to województwo na 4 miejscu w kraju, po województwie wielkopolskim, mazowieckim i łódzkim.

Województwo zajmuje istotne miejsce w krajowej produkcji mleka. Pogłowie bydła w województwie kujawsko-pomorskim w 2022 r. liczyło 540,0 tys. sztuk, co stanowiło 8,6% stada krajowego. Stawiało to województwo na 4 miejscu w Polsce, po województwie mazowieckim, wielkopolskim i podlaskim. Produkcja mleka w 2022 r. wyniosła 1 200,0 mln litrów, co stanowiło 8,6% krajowej produkcji. Gospodarstwa specjalizujące się w hodowli bydła mlecznego korzystają z wysokiej jakości użytków zielonych oraz nowoczesnych technologii doju i przechowywania mleka. Obecność dużych zakładów przetwórstwa mleka w regionie wspiera rozwój tego sektora. Chociaż mniej rozwinięta niż produkcja mleka, hodowla bydła mięsnego zyskuje na znaczeniu dzięki wzrostowi popytu na wysokiej jakości wołowinę. Gospodarstwa hodowlane łączą tradycyjne metody wypasu z nowoczesnymi rozwiązaniami w żywieniu i genetyce zwierząt. W województwie kujawsko-pomorskim produkcja żywca rzeźnego w 2022 r. wyniosła 600,0 tys. ton, co stanowiło około 8,6% krajowej produkcji.

Województwo jest również ważnym ośrodkiem produkcji drobiarskiej, obejmującym zarówno kurczęta brojlery, jak i produkcję jaj konsumpcyjnych. W regionie działają liczne fermy drobiu wyposażone w nowoczesne systemy chowu i zapewniające wysoką wydajność.

Hodowla owiec i kóz w regionie odbywa się w mniejszej skali i głównie na potrzeby rynku lokalnego. W ostatnich latach rośnie zainteresowanie prowadzeniem alternatywnych kierunków hodowli, takimi jak zwierzęta futerkowe i owady jadalne.

Powyższe dane wskazują, że województwo kujawsko-pomorskie stanowi silne zaplecze dla przemysłu mięsnego. Produkcja zwierzęca stanowi kluczowy element rolnictwa regionu, przyczyniając się zarówno do zaopatrzenia rynku krajowego, jak i eksportu produktów rolno-spożywczych. Stąd wypływa konieczność prawnej ochrony środowiska naturalnego oraz ochrony zwierząt.

Pomimo poprawiającej się sytuacji jeśli chodzi o przestrzeganie praw zwierząt, nadal w niektórych gospodarstwach istotnym problemem jest brak spełniania obowiązujących standardów dobrostanu zwierząt, nie tylko zwierząt gospodarskich, ale również domowych i wolnożyjących. Dobrostan zwierząt dotyczy nie tylko hodowli i utrzymania zwierząt, zapewnienia im właściwej opieki weterynaryjnej, ale również ich transportu, uboju i humanitarnego uśmiercania. Przyczyną niedostosowania się gospodarstw są głównie względy ekonomiczne oraz konieczność zmiany świadomości postępowania wobec zwierząt. Każda poprawa warunków utrzymania wiąże się z dodatkowymi kosztami, które trudno odzyskać w postaci wyższej ceny produktu. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie prowadzi wiele form prezentowania zagadnień zawartych w ustawie o ochronie zwierząt: szkolenia i doradztwo grupowe, doradztwo indywidualne, organizacja konkursów, wystaw i pokazów zwierząt oraz działalność wydawniczą. Przyjęty program konsoliduje oraz określi wszystkie działania podejmowane na rzecz ochrony zwierząt. Przedmiotowy program będzie realizowany w oparciu o cele długo- i krótkoterminowe.

III. Cele strategiczne programu

1. Cele długoterminowe

- 1)popularyzacja przepisów z zakresu ochrony zwierząt i zapewnienia dobrostanu;
- 2)poprawa jakości warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju i transporcie zwierząt gospodarskich;
- 3)podniesienie świadomości społecznej na temat konieczności prowadzenia badań weterynaryjnych i prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie;

- 4) wyeliminowanie nieprawidłowości i naruszania zasad stwarzających zagrożenie dla zdrowia zwierząt;
- 5) ograniczenie, a następnie wyeliminowanie przypadków łamania praw zwierząt podczas transportu, w miejscach ich gromadzenia i uboju;
- 6) poprawa jakości środków żywienia zwierząt;
- 7) poprawa statusu zdrowotnego zwierząt gospodarskich;
- 8) stworzenie odpowiednich warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich;
- 9) kształtowanie właściwego stosunku społeczeństwa do zwierząt i upowszechnianie wiedzy o odpowiedzialności człowieka za byt zwierząt domowych;
- 10) przeciwdziałanie przejawom przemocy i okrucieństwa wobec zwierząt domowych.

2. Cele krótkoterminowe

- 1) zwiększenie dostępności do informacji o konieczności ochrony zwierząt i zapewnienia im dobrostanu;
- 2) zwiększenie znajomości zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 3) wyeliminowanie zagrożeń wynikających ze stosowania substancji szkodliwych w żywieniu zwierząt;
- 4) poszerzenie znajomości wymogów weterynaryjnych wśród rolników województwa kujawsko-pomorskiego;
- 5) zwiększenie dostępności do szkoleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych w zakresie ochrony zwierząt.

IV. Kierunki działań

- 1) Przeprowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie spełnienia dobrostanu zwierząt gospodarskich oraz zwierząt domowych, głównie psów i kotów.
- 2) Informowanie rolników o obowiązkach wynikających z przepisów wykonawczych do ustawy o ochronie zwierząt dotyczących w szczególności: transportu, zarządzania, żywienia, minimalnych warunków utrzymania zwierząt (oświetlenie, wentylacja, obsada zwierząt, hałas, obsługa, mikroklimat, dostęp do paszy i wody), prowadzenia dokumentacji weterynaryjnej, hodowlanej oraz dotyczącej bezpieczeństwa żywności.
- 3) Doradztwo-wizytacja gospodarstw i udzielanie wskazówek dotyczących poprawy dobrostanu zwierząt.
- 4) Organizacja spotkań grupowych dotyczących utrzymania dobrostanu zwierząt.
- 5) Porady indywidualne na temat wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt.

V. Harmonogram realizacji programu na rok 2025

Lp.	Kierunek działań	Liczba działań	Termin realizacji	Wykonawca
1.	Szkolenia rolników w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w ustawie o ochronie zwierząt, w tym: zasad przeprowadzania uboju z konieczności, norm i wymagań wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym, wymagań dobrostanu zwierząt	3	2025 r.	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (KPODR)
2.	Porady indywidualne	200	2025 r.	KPODR Minikowo
3.	Informacje	250	2025 r.	KPODR Minikowo
4.	Lustracje w gospodarstwach	10	2025 r.	KPODR Minikowo

5.	Informowanie właściwych służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt	wg potrzeb	2025 r.	KPODR Minikowo
----	--	------------	---------	----------------

VI. Zakładane efekty programu

1. Przeszkolenie minimum 100 rolników z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie obowiązujących regulacji prawnych w zapewnieniu dobrostanu zwierząt i konsekwencji ich nieprzestrzegania.

2. Rozpowszechnianie wśród minimum 250 rolników informacji o obowiązkach wynikających z przepisów ustawy o ochronie zwierząt.

3. Uświadomienie hodowcom zwierząt zależności między dobrostanem zwierząt, a jakością produktów rolnych.

4. Zmotywowanie rolników do konkretnych rozwiązań w budynkach inwentarskich w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków utrzymania.

5. Uświadomienie rolników o konieczności podjęcia konkretnych działań w celu poprawy warunków utrzymania i zapewnienia opieki nad zwierzętami domowymi utrzymywanymi w gospodarstwie rolnym, głównie psami i kotami.

6. Ukształtowanie w społeczeństwie właściwego stosunku do zwierząt hodowlanych i domowych.

VII. Postanowienia końcowe

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie do dnia 15 stycznia 2026 roku przedstawi Departamentowi Rolnictwa i Geodezji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdanie z realizacji Programu w roku 2025.

Toruń, 3 stycznia 2025 r.

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Uchwała dotyczy ustalenia „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025”.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Projekt „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025” został uzgodniony z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Ustawodawca w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) postanowił, że zarządy województw zobowiązane są do przygotowania, a następnie wykonania programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy wśród rolników przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego. Wobec powyższego opracowano „Program upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie kujawsko-pomorskim na rok 2025”. Program ten będzie wykonywany zgodnie z zapisami ww. ustawy przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zadanie finansowane jest ze środków przeznaczonych na działalność statutową Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Podjęcie niniejszej uchwały stanowi wypełnienie obowiązków ustawowych wynikających z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580).